

Comomeer en omringende dalen

Jaargang 2017, nr. 5

¹ Tekst en foto's Ruud en Ina Metselaar – www.comomeerinfo.nl

Villa Bernasconi en villa Olmo

Inleiding

Al in de tijd van de Romeinen werden de eerste villa's aan het meer gebouwd: Plinius had er zelfs twee, al is er onzekerheid over de precieze locatie. Na de ondergang van het keizerrijk volgden er eeuwenlang tijden van onrust en strijd, maar vanaf de 15^e eeuw verrijzen er weer steeds meer en steeds mooiere villa's. In de loop der tijden veranderde de modes, ook in de architectuur en we vinden dan ook villa's in vele verschillende stijlen, vaak ook omringd door prachtige tuinen. Aan het eind van de 19^e eeuw, na de onafhankelijkheid van Italië, komt in heel Europa een nieuwe cultuurbeweging op, de Art Nouveau of Jugendstil, in Italië vooral bekend onder de naam Liberty of Florale stijl. Ze uitte zich zowel in gebruiksvoorwerpen als in de schilderkunst en architectuur. De belangrijkste inspiratie haalden de kunstenaars uit de natuur: gestileerde bloemen en planten, libellen en vlinders. In mijn Nieuwsbrief 5(2009) leidde ik u al langs een reeks villa's in Libertystijl in Brunate. Het hoogtepunt van de beweging vinden we tussen 1890 en 1910. Precies in deze periode, namelijk in 1905, werd in Cernobbio de villa gebouwd die bekend staat als villa Bernasconi.

Het is geen gebouw waar u langere tijd kunt doorbrengen tenzij er een tentoonstelling in wordt gehouden, maar als u nog een andere bestemming in Como heeft, is het beslist de moeite waard om de villa even te gaan bekijken. Zelf heb ik het bezoek gecombineerd met een stop bij villa Olmo, die slechts enkele kilometers verder richting Como ligt en ik heb de beschrijving van de twee monumenten daarom gecombineerd.

Villa Bernasconi

¹ Verzoeken om toezending per email aan: r.metselaar@comomeerinfo.nl

Villa Bernasconi

Hoe er te komen: Neem enkele kilometers vóór Como de afslag Cernobbio en u vindt na niet meer dan 500 m aan de linkerkant van de via Regina, op nummer 7, de villa Bernasconi. Er tegenover ligt, achter een muur, de nog veel bekendere villa Erba. Helaas is deze alleen toegankelijk als er exposities worden gehouden, zoals de jaarlijkse bloemen- en tuinenshow, de Orticolario.

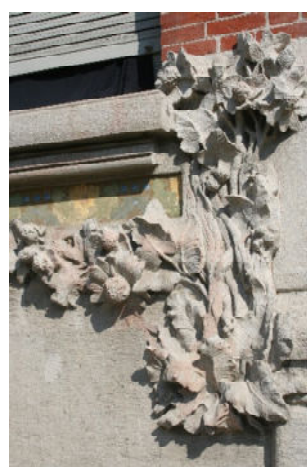
De villa werd gebouwd voor Davide Bernasconi, een welvarende eigenaar van de gelijknamige zijdefabrieken in Cernobbio, met filialen in Morbegno, Cantello en Solbiate. De villa werd ontworpen door de architect Alfredo Campanini aan de periferie van Cernobbio, grenzend aan de kantoren en de fabriek en de woningen voor de werknemers.

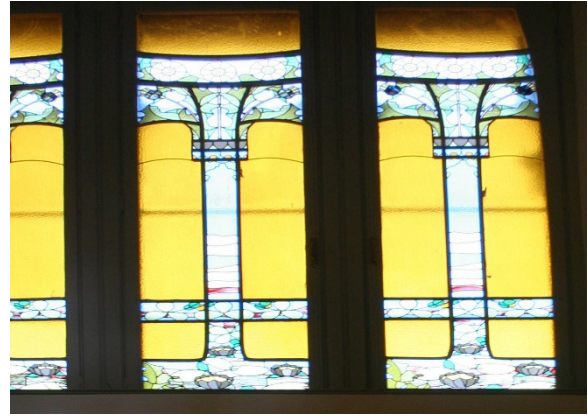
Een duidelijker en explicieter voorbeeld van een gebouw gedecoreerd in de florale stijl kunt u zich nauwelijks indenken. Alle gevels zijn rijk versierd met in cement uitgevoerde ornamenten die verwijzen naar de zijde-industrie: zijderupsen, vlinders en moerbeibladeren; we zien keramische tegels, gekleurd glas en langs de balkons smeedijzeren hekwerken.

Na de 2^e Wereldoorlog deden de erfgenamen van Davide Bernasconi afstand van de villa en nadat de Guardia di Finanza er enkele jaren in verbleef, werd ze aangekocht door de gemeente Cernobbio, die de restauratie verzorgde. De villa is nu onderdeel van de Europese Route van de Art Nouveau. Het gebouw wordt gebruikt voor tentoonstellingen en is alleen te bezichtigen bij een tentoonstellingsbezoek.

Muurdecoraties van villa Bernasconi

Interieur villa Bernasconi

Villa Olmo

Als u na een tussenstop in Cernobbio doorrijdt richting Como, dan komt u langs Como's bekendste villa: villa Olmo met tuinen. De tuinen zijn gratis toegankelijk van 7.30 – 19.00 u in de wintermaanden en tot 23.00 u in de zomer. De villa zelf is open gedurende tentoonstellingen en op dinsdag tot zondag van 10-18 u.

Waarschuwing: In februari 2017 is men begonnen met restauratie van de tuinen. De toegang tot de villa blijft gehandhaafd maar de entree in de via Cantoni is gesloten. De entree vanuit de weg naar Cernobbio blijft in gebruik. Het park achter de villa en de brug van de zgn. "kilometer van de kennis" is gesloten. Men hoopt de reconstructie van de oorspronkelijke Engelse tuinen in maart 2018 klaar te hebben, en het daarop volgende werk aan de villa en de kassen af te ronden in maart 2019. Een bezoek blijft echter gedurende al die jaren mogelijk.

Villa Olmo voorgevel

De geschiedenis van de villa

De villa werd gebouwd in 1782 in neoklassieke stijl voor de markies Innocenzo Odescalchi door de architect Simone Cantoni en ze diende als zomerverblijf voor de markies. De naam komt van een grote olm, die echter op meer dan 100-jarige leeftijd gekapt moest worden. De markies was hier de gastheer van vele beroemdheden, waaronder generaal Bonaparte in 1797 en de schrijver Ugo Foscolo in 1808. Na het overlijden van Odescalchi erfde markies Georgio Raimondi de villa. Deze kreeg hier drie keer de Oostenrijkse keizers te gast en ook de koningin van de Twee Siciliën en de koningin van Sardinië. Raimondi speelde een belangrijke rol bij de opstand tegen de Oostenrijkers in 1848-'49 en moest daarna in ballingschap gaan in Zwitserland. Giuseppe garibaldi trouwde in 1859 met de dochter van de markies, Giussepina, maar hij verstootte haar al gauw wegens ontrouw.

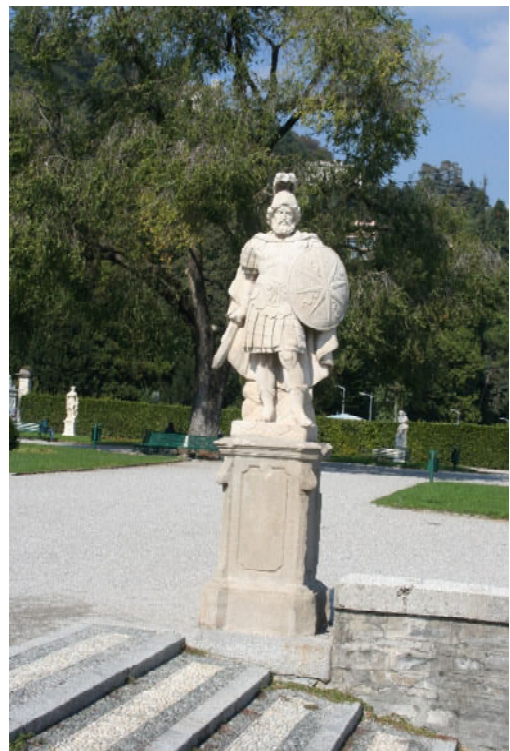
In 1853 werd de villa overgedragen aan de hertog Guido Visconti di Mondrone. Deze liet de architect Emilio Alemagna paardenstallen en een zuilengang bouwen, liet twee balkons openen en herzag het stucwerk op de begane grond.

In 1924 werd de gemeente Como eigenaar en deze liet hier in 1927 de Internationale Volta Tentoonstelling houden ter gelegenheid van de 100ste sterfdag van Alexander Volta.

*Links:
Toegangshek*

*Rechts: één
van de vele
tuinbeelden*

De tuinen

Vóór de villa ligt de tuin, als typisch voorbeeld van de klassieke Italiaanse stijl met geometrische vormen en grote symmetrische bloemperken en vele struiken. Aan de waterkant staan uitnodigende bankjes. Van zo'n bankje naar rechts kijkend zien we de aeroclub en met enig geluk vertrekt of landt er een watervliegtuig op het water op de met geel afgebakende baan vóór ons. Naast de vliegclub ligt de jachthaven en de roeivereniging met daar achter het stadion en op de heuvel in de verte het kasteel Baradello. Verder tegen de klok in draaiend volgt het monument voor de gevallenen, dan de Dom en vóór ons de berg met het dorp Brunate, terwijl we de wagentjes van de kabelbaan naar elkaar toe en van elkaar af zien bewegen. Links boven de villa's van Brunate valt de vuurtoren op, die daar geplaatst werd ter gelegenheid van de 100ste sterfdag van Alexander Volta. Schuin links achter zien we nog de villa Dosso Pisano tegen de

helling van de Monte Olimpino. Deze villa werd tussen 1897 en 1907 gebouwd in hoofdzakelijk Libertystijl.

De vijver vóór de villa

In de tuin staan meerdere beelden die oude godheden uitbeelden, allen gemaakt door Francesco Carabelli. Vóór de villa ligt de monumentale fontein met ellipsvormig bassin. De beelden tonen een zeemonster in gevecht met drie putti – een werk van de Milanese beeldhouwer Gerolamo Oldofredi, gemaakt in opdracht van de hertog Visconti di Mondrone. Het timpaan van de villa is gedecoreerd met het wapen van de Visconti's.

Tijdens mijn bezoek was alleen de Sala del Duca te bezichtigen; deze is weer hersteld in de oude vorm met neobarokke friezen tegen de wand en een fresco tegen het plafond. Dit was de slaapkamer van de laatste eigenaar, Guido Visconti di Mondrone.

Gezicht op Brunate (links) en op de stad (rechts) vanaf het terras voor villa Olmo

Imposante bomen achter de villa

Het park aan de achterzijde bereiken we door twee grote zuilengangen aan de zijkant van de villa en het is met 5 ha het grootste park van de stad. Er staan ca 780 bomen waaronder enkele monumentale kastanjes, een ceder van Libanon, een liquidambar (amberboom) en platanen. Het is aangelegd in de Engelse stijl die in de 19^e eeuw populair was aan het meer en die paste in de tijd van de verlichting en de romantiek. Het neoklassieke tempeltje past hier ook in. De ceder van Libanon is 22,5 m hoog, de kastanje 26 m. Verder staan er eeuwenoude platanen, een reuze sequoia en een rode beuk.

het park is door de aanleg van de Via Regina in tweeën gesplitst, waardoor de 19^e -eeuwse kassen gescheiden zijn van de villa. Via een loop- fietsbrug is dit deel van het park te bereiken. Over de brug kan men ook de zogenaamde “kilometer van de kennis”-route volgen, die langs de kassen naar de villa Grumello en de villa Sucota leidt. Zoals ik eerder schreef is dit deel van het park voorlopig niet te bezoeken door de werkzaamheden.

Het Lido Villa Olmo

Aan de noordkant werd in 1930 het Lido aangelegd, met een strand van waaraf men kon baden in het meer. Dit was een trekpleister zowel voor toeristen als de inwoners van Como. In 1960 werd er een restaurant en een zwembad gebouwd omdat zwemmen in het meer door de watervervuiling niet meer verantwoord was. Na jaren van verwaarlozing is het complex weer opgeknapt en sinds de zomer van 2015 is de waterkwaliteit weer zo goed dat men kan zwemmen in het meer. Het Lido is bij goed weer van mei tot september geopend.